

O piesă-portret

Autor fecund și inegal, dar egal împărțit între cele mai diverse tipuri de texte dramatice (comedii satirice, farse, drame de dezbatere socială, piese de bulevard, scenarii radiofonice, scenarii de televiziune etc.), I. D. Șerban este un perseverent și neistovit, de mulți ani, constructor de conflicte dramatice, unele de succes. De data aceasta, nu e vorba de un conflict dramatic, ci de un scenariu-portret, prezență neîntâmplătoare în registrul amplu al autorului, care este și un conștiințios observator al biografiilor contemporane.

Doi comuniști se reîntilnesc, după un lung șir de ani; unul e pacient într-un spital, celălalt, medic; unul e maistru sudor, celălalt, profesor universitar. La început, nu se recunosc. Mai târziu, însă, grație și prezenței unui tânăr discipol al maistrului, își aduc aminte unul de altul și, prin intermediul întotdeauna salutarului flash-back, aflăm că acești bărbați maturi, cu timplele albe, au luptat în tinerețe alături, au participat împreună la asaltul unei prefecturi în zilele fierbinți ale bătăliei pentru cucerirea puterii. Actualul maistru sudor, om respectat și iubit de tinerii din echipa sa, fusese atunci rănit de unul din gloanțele trase de jandarmi, iar actualul profesor universitar, se pare o somitate în medicină, pe atunci student în ultimul an la facultate, îi făcuse o operație ad-hoc de extragere a gloanțului, prima operație dificilă din cariera sa. Operația reușise, deși au existat unele dubii, cei doi și-au continuat lupta și existența, fiecare în ramura sa de activitate, spre a se întilni acum, din nou, după mulți ani, în

aceeași ipostază de pacient și medic. Și de data aceasta medicul își face datoria, iar pacientul este salvat. Maistrul, despre care aflăm că este un om plin de dăruire și abnegație, ne dezvăluie, în final, secretul tinereții (scenariul se intitulează *Cei ce rămân meru tineri*): a trăi pentru tineri. Idee generoasă, pe care încearcă s-o susțină, prin portretele schițate și printr-un joc nuanțat, doi buni actori: Cornel Coman și Ștefan Iordache, sub îndrumarea regizorală a lui Nae Cosmescu. Cele mai tulburătoare momente sînt secvențele de cronică filmată inserate în spectacol: manifestațiile populare din anii cuceririi puterii.

Hoții de sentimente

Uneori, cele mai bune semne dramaturgice ne vin din alte emisiuni. De exemplu, din acest *Reflector*. Un individ cu părul mai mare decît capul seduce o femeie cu un copil de cinci ani, o minte, îi fură sentimentele, o abate din drumul ei firesc, îi reține și actele (fiindcă el e proprietar, nu? pe sentimentele și pe identitatea femeii), apoi, dragostea risipindu-se repede (nici un hoț care se respectă nu fură o singură dată; de ce un hoț de sentimente ar face excepție?), în complicitate cu o blondă — altă femeie decît aceea cu care „se va căsători”, așadar, și ea o victimă —, încearcă să fure și sentimentele copilului, căci femeia aceasta necunoscută se dă drept mama copilului, în timp ce mama adevărată a copilului, alungată și resemnată, a revenit la drumul ei firesc. Hoțul de sentimente renunțase, între timp, și la complicitatea blondei, spre a o descoperi, în sfîrșit, pe femeia visurilor sale, aceea cu care „se va căsători” (cît va dura și această ultimă infracțiune?).

Hoțul nu e niciodată numai hoț. Ca să fure, trebuie să mintă, să-și ascundă identitatea, să-și falsifice viața, să escrocheze, să umilească... Acest hoț de sentimente prezentat la un *Reflector*, ca într-o piesă de teatru, se pretinde artist decorator la Operă, dar aflăm că a fost minuitor de decoruri, dat afară pentru absențe nemotivate și pentru indisciplină, acest hoț de sentimente nu are nici o meserie și nu are, probabil, cu ce se hrăni pe sine, dar să hrănescă atîtea viitoare soții, el încearcă să ne înducă pe toți în eroare, așa cum a încercat să înducă în eroare un copil de cinci ani, el minte societatea, așa cum a mințit-o pe mama copilului, pe succesoarele ca și pe antecesoarele ei... Emisiunea aceasta a fost un început de piesă polițistă, sau un început de piesă psihologică și, în orice caz, un moment de adevăr social, care vorbește în termeni severi despre inconștientă, ires-

ponsabilitate, imaturitate, imoralitate, într-un cuvânt, despre minciună. Mai convingător decît unele piese de teatru sau de televiziune.

Un maestru al farsei

Ciclul de istorie a comediei a prezentat cea mai jucată, la noi, piesă a lui Labiche *Pălăria florentină*, în adaptarea lui Al. Popovici. O echipă de actori foarte tineri — proaspeți absolvenți ai Institutului — condusă de Ovidiu Schumacher s-a angajat într-o întreprindere dificilă, și anume aceea de a-i face pe spectatori să ridă, pur și simplu să ridă, fiindcă astăzi, cel puțin astăzi, farsele scripitoare ale lui Labiche nu mai pot produce asupra noastră decît o stare de imensă bună dispoziție, de continuu și dezinvolt hohot de ris.

Dar cită știință a dinamicii teatrale, cită tehnică a scenei, cită măiestrie a înnodării și deznodării situațiilor, cit simț al ritmului, cite surprize, cite imprevizibile și imponderabile intră în acțiune pentru a desăvîrși o farsă, un vodevil! Fără a minui idei, fără a construi caractere și fără a rosti vreo propoziție critică asupra lumii, combinînd situațiile și personajele ca un copil super-inteligent capabil să imagineze cele mai năstrușnice jocuri, Labiche rămîne în istoria teatrului un artizan, dar un artizan genial.

Spectacolul inscenat de Ovidiu Schumacher, în scenografia lui Traian Nițescu, și reinscenat pentru televiziune de Cornel Popa (aflat nu în forma sa optimă) a urmărit traiectoria matematică a farsei și veselia vodevilească, nu însă și nemaipomenitul ritm cu care ne-a obișnuit, de pildă, memorabila montare de la Giulești a lui Giurchescu. Interpretii au avut stil, suplete, umor (nu excesiv), dar, în ciuda tineretii lor, s-au mișcat cam greoi, cu pauze prea lungi.

Fîind la început de carieră, iar unii dintre ei dovedind calități profesionale deosebite, îi voi menționa pe toți, în speranța de a-i revedea în plină înălțare a talentului lor: Horațiu Mălăele, Rozina Cambos, Radu Vaida, Ileana Iurciuc, Maria Dumitrașcu, Gheorghe Radu, Gheorghe Dănilă, Cătălina Popescu, Romeo Pop, Maria Ploae, Dan Condurache, Livia Manoliu, Cristian Ioan.

Teatru-dezbatere

În tradiția emisiunilor pentru tineret a intrat, se pare, și această nouă și interesantă formulă de dialog etic: teatrul-dezbatere,

o idee remarcabilă, pe care o dorim perpetuată. Cea mai recentă dezbatere de acest fel, realizată pe un scenariu al lui Tudor Negoită, în regia lui Eugen Todoran, și cu participarea actorilor Eugenia Bădulescu, Corado Negreanu, Dan Condurache, Mariana Buruiană, Constantin Fugașin, Adina Popescu, Constantin Cojocaru, precum și a reporterei Anca Fusariu, a abordat un caz nu lipsit de interes: doi elevi, abia trecuți de vîrsta majoratului, se înfățișează pe un șantier, cerînd să lucreze aici. Fata e însărcinată în luna a patra, vor să se căsătorească, să trăiască independent, pe baza muncii lor, să-și continue liceul, să nu mai depindă în nici un fel de părinți.

Firește, pentru părinți vestea „dispariției” copiilor este o lovitură, firește că părinții ar vrea să-i readucă acasă, firește că vechea generație nu înțelege gestul celor tineri și îl consideră un act iresponsabil, o prostie care va fi cit de curînd regretată, firește că intervine și un secretar UTC, care încearcă să clarifice raporturile celor doi tineri cu familiile lor...

De data asta, dilema nu e chiar dilemă, termenii dezbaterii nu sînt atît de ascuțiți, dar însăși ideea de a pune în discuție o astfel de situație, dacă nu reală, în orice caz verosimilă, este binevenită și pretinde răspunsuri gîndite, responsabile din partea spectatorilor. Oricum, o astfel de emisiune este incomparabil mai educativă decît o conferință anostă despre cum trebuie să fie raporturile dintre părinți și copii. Așteptăm cu interes intervențiile spontane ale tinerilor spectatori.

Dumitru Solomon

